

[Nyrup Rasmussen]

demokratiet i dag har stillet ham. Vi spejder meget stærkt efter de initiativer, der kan sætte skub i beskæftigelsen. Vi synes, at de svar, vi har fået indtil nu såvel i regeringens åbningsredegørelse som i den efterfølgende debat, ikke lover alt for stor optimisme – for nu at udtrykke det meget diplomatisk.

Det er vort håb i dag, at ministeren og den øvrige regering vil være i stand til at opklare for os, om der er substans, om der er konkrete initiativer undervejs, der virkelig kan give det skub i erhvervslivets udvikling, som skal hjælpe beskæftigelsen frem igen.

Besvarelse

Økonomiministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg vil gerne til indledning takke forespørgerne, fordi man har stillet denne forespørgsel. Det er en kærkommen lejlighed til at diskutere ledigheden, de tendenser, der er, og trækkene i den økonomiske udvikling.

Regeringen deler helt bekymringen over den stigende ledighed, og en nedbringelse af arbejdsløsheden må have høj prioritet i den økonomiske politik. Det er på den anden side også sådan, at vi realistisk må indse, at mulighederne for at reducere ledigheden skal ses i lyset af de rammer, som også hensynet til betalingsbalancen sætter. Vi vil gerne understrege, at den vægt, som regeringen lægger på udviklingen på arbejdsmarkedet, også fremgår af, at vi om kort tid fra regeringens side vil fremlægge for Folketinget en redegørelse om strukturproblemer på arbejdsmarkedet.

Forespørgerne ønsker oplysning om væksten i arbejdsløsheden, og jeg vil her henvise til den økonomiske oversigt fra oktober. Der er siden sket det ved teknisk revision, at niveauet for ledighedstallene er reduceret med 5.000 personer. Årsgennemsnittet for ledigheden skønnes herefter at blive 245.000 i 1988 og 260.000 i 1989, svarende til henholdsvis 8½ og 9 pct. af arbejdsstyrken. Der er altså tale om en ændring i den tendens til et fald i ledigheden, som vi så i årene 1984–86. Stadig væk er det samlede ledighedsniveau næste år en del lavere end i det sørgelige rekordår 1983, hvor der i årsgennemsnit var 283.000 ledige.

Årsagerne til, at ledigheden i øjeblikket er stigende, skal bl.a. findes i de politisk-økonomiske indgreb, der var nødvendige for at nedbringe de helt uholdbart store betalingsbalan-

ceunderskud i 1985 og 1986 på henholdsvis 29 og 35 mia. kr., og det er også siden lykkedes at opnå en væsentlig reduktion af underskuddet på betalingsbalancen.

I 1987 blev underskuddet 20 mia. kr., for indeværende år skønnes underskuddet at blive 17–18 mia. kr., i 1989 skønnes underskuddet at være omkring de 16 mia. kr. Målt i forhold til bruttonationalprodukt har underskuddet på betalingsbalancen også været faldende. Fra 5,2 pct. i 1986 er det faldet til 2,9 pct. i 1987, og skønnet for 1988 er på 2,5 pct. af bruttonationalproduktet.

Denne betydelige forbedring har desværre ikke kunnet realiseres, uden at der samtidig er sket en stigning i ledigheden. Vi har endnu ikke efter regeringens skøn set afslutningen på opgangen i ledigheden, og vi skønner, at stigningen vil fortsætte frem til udgangen af 1988. Herefter venter vi, at stigningen ophører, og at ledighedsniveauet vil blive stort set uændret gennem 1989.

Skønnet om, at ledigheden gennem 1989 vil være stort set uændret, har bl.a. den baggrund, at der ventes vækst i dele af erhvervenes investeringer, især materielinvesteringerne, og en sådan udvikling understøttes klart nok af det lavere renteniveau. Obligationsrenten ligger i dag ca. 2 procentpoint lavere end for et års tid siden.

Endvidere venter vi en ganske god udvikling og vækst i industrieksporten, og det ventes også, at det hidtidige fald i det private forbrug afløses af en moderat opgang.

Derfor skulle der være gode muligheder for, at ledigheden kan falde fra 1990 og fremefter, men det forudsætter, at regeringen kan komme igennem med en økonomisk politik, der kan forbedre konkurrenceevnen og holde igen med de offentlige udgifter. Begge dele er en forudsætning for en holdbar ekspansion i den private sektor.

Ser vi på ledigheden, så var den sæsonkorrigerede ledighed uændret fra juni til juli, men derefter steg den igen med knap 4.000 personer fra juli til august. Set under ét har opgangen i ledigheden gennem de seneste 2 måneder været betydelig langsommere end stigningen i første halvår, og selv om jeg ikke mener, man kan lægge for stor vægt på de helt kortsigtede bevægelser, er det klart, at de seneste oplysninger bekræfter, hvad den økonomiske oversigt har vurderet: at stigningen er ved at tage af.